

Tümöral ve Nontümöral Testis Hastalıkları Patolojisi

Yrd. Doç. Dr. Saba KİREMITCİ

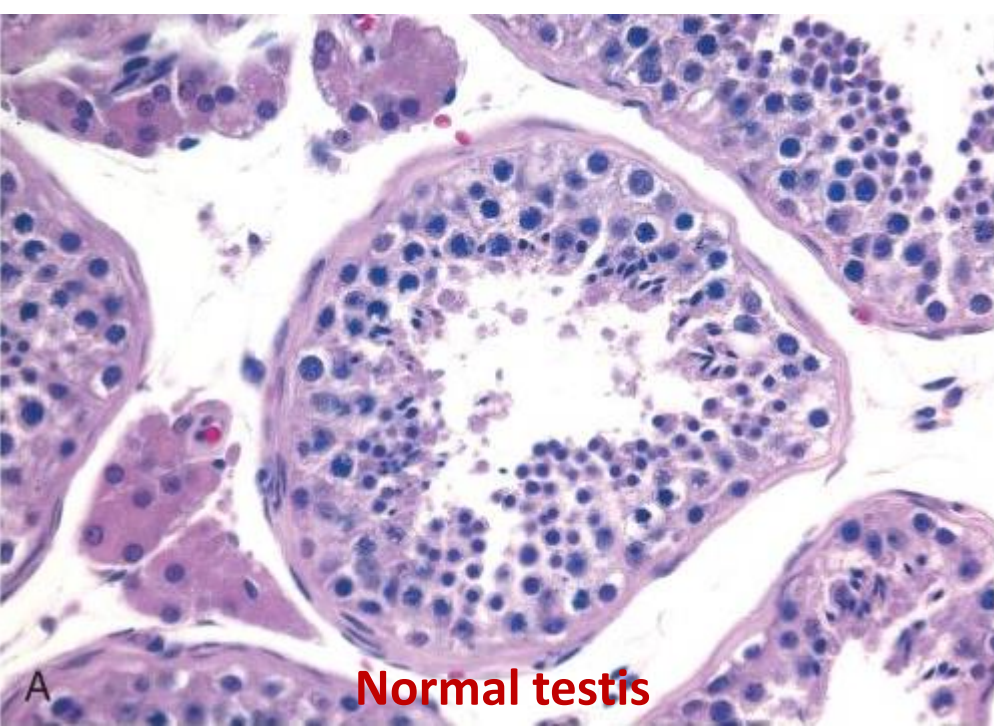
- En önemli ve sık görülen patolojiler
Epididim → inflamatuvar hastalıklar
Testis → tümörler
- Konjenital anomaliler:
  - Kriptorşidizm (inmemiş testis)
  - Bir veya iki testisin yokluğu / testis füzyonu-sinoşizm, çok nadir.

Kriptorşidizm

- İnteraabdominal testislerin komplet veya parsiyel olarak skrotal keseye inmemiş olması (malpozisyone testis)
- 1yaş erkek çocukların yaklaşık %1'inde görülür.
- Genellikle izole bir anomali olarak o.ç.
- Bazen hipospadias gibi diğer genitoüriner trakt malformasyonlarına eşlik edebilir.
- Genellikle unilateraldir, %25 bilateral olur
- Asemptomatiktir. Skrotal kesenin boş olduğunun farkedilmesiyle ortaya çıkar
- Testiküler disfonksiyon (sterilite) ve artmış testis kanser riski ile ilişkili
- Diğer morbidite sebepleri ile de ilişkilidir.
  - Testis inguinal kanalda kaldığında özellikle travmaya çok açıktır.
  - %10-20 hastada inguinal herni eşlik edebilir.

Kriptorşidizm

- Malpozisyone testisdeki histolojik değişiklikler 2 yaş civarı başlar;
  - germ hücre gelişiminde arrest
  - tubül bazal membranlarında hyalinizasyon ve kalınlaşma
  - tubüller hyalin dens kordlar şeklini alır.
  - intersitisyel stromada da artış vardır; leydig hücreler korunduğu için daha belirgin hale gelirler.
- Progresif tubüler atrofi nedeniyle kriptorşid testis küçük ve serttir.
- Tek taraflı kriptorşidizmi olan hastalarda benzer değişiklikler karşı inmiş olan testiste de görülebilmektedir
(testis gelişimindeki intrinsik defekt?)

Robbins and Cotran
Pathologic Basis of Disease, 9th ed.

Kriptorşidizm

- Hayatın ilk 1 yılında inguinal kriptorşide testislerin büyük kısmı spontan olarak skrotuma iner.
- İnmeyen testislerde özellikle histolojik değişiklikler gelişmeden (2 yaş öncesi) cerrahi müdahale gerektirir.
- **Orşiopeksi** (testis dokusunun skrotal kese içine yerleştirilmesi);
  - sterilite ve kanser riskini azaltır, ancak fertilitiyi garantilemez;
    - * yetersiz spermatogenez %10-60 bildirilmiştir.
    - * kanser gelişme riskinin ne kadar azaldığı belirsiz.
  - Risk zamanla değişiyor;
  - Orşiopeksinin son yıllarda mümkün olan en erken zamanda yapılması öneriliyor;
6-12 ay arası
- Kanser gelişme riski 3-5 kat fazla. Kanser kontrolateral normal testiste de gelişebiliyor

Testiküler Tümörler

- İki major kategoriye ayrılır.
  - 1. Germ Hücreli Tümörler (GHT)(%95)**
    - Seminomlar
    - Nonseminomatöz tümörler
  - 2. Seks Kord Stromal Tümörler (SKST)**
- GHT lerin çoğu hızlı ve yaygın yayılım gösteren agresif tümörlerdir; güncel tedavilerle kür sağlanabilmesine rağmen !
- SKST ler ise tersine gen benign tümörlerdir.

Testiküler Tümörler

Germ Hücreli Tümörler

- 15-34 yaş arası erkeklerde en sık görülen tümörler; kanserden ölümlerin %10 sebebidir.
- ABD; insidans: 6/100.000, 300 ölüm/yıl
- Son yıllarda dünya genelinde bu tümörlerin insidansında artış var; nedeni bilinmiyor?
- Çevresel faktörler:
  - Testiküler GHT ler testiküler disgenезis sendromu (kriptorşidizm, hipospadias ve düşük sperm kalitesi) ile ilişkilendirilir.
  - In utero pestisid ve nonsteroid östrojenlere maruziyet
  - En önemli ilişki kriptorşidizm; TGHT lerin %10'unda görülüyor.
  - Klinefelter sendromu çok yüksek (50 kat) mediastinal germ hücreli tümör geliştirme riski gösterir, ancak bu hastalar testiküler GHT geliştirmezler.
- Genetik faktörler:
  - TGHT ler kuvvetli bir ailesel predispozisyon gösterir.
Baba ve oğulda 4 kat, erkek kardeşlerde 8-10 kat rölatif risk artışı
  - Ailesel GHT riski ile bir çok genetik loci ilişkilendirilmiştir;
reseptör tirozin kinaz ligandını kodlayan KIT ve BAK genleri, apoptotik hücre ölümü indüksiyonu

Testiküler Germ Hücreli Tümörler

Patolojik Klasifikasyonu

GERM HÜCRELİ TÜMÖRLER

Seminomatöz Tümörler

Seminoma

Spermatositik Seminoma

Nonseminomatöz Tümörler

Embryonal Karsinoma

Yolk Sak (Endodermal Sinüs) Tümör

Koryokarsinoma

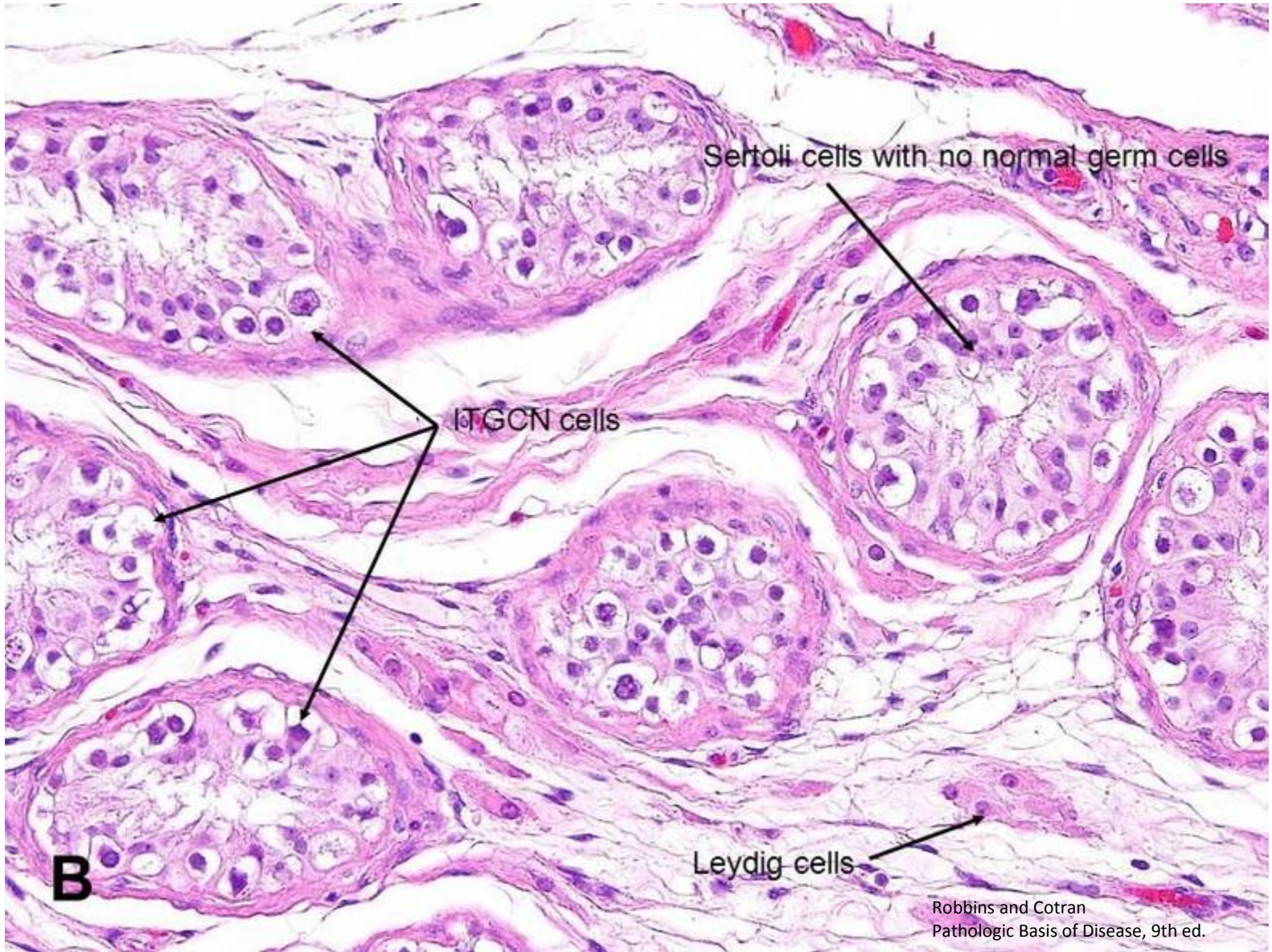
Teratoma

- Seminomatöz tümörler; primordial germ hücreleri veya erken gonositlere benzeyen hücrelerden oluşur,
- Nonseminomatöz tümörler; embryonik kök hücrelere benzeyen undiferansiye hücrelerden oluşabilir (embryonal ca da olduğu gibi) veya yolk sak tümör, koryokarsinom ve teratom gibi diğer hücre serilerine de diferansiye olabilir.
- GHT ler tek doku komponenti içerebilir; sıklıkla (%60) seminomatöz ve nonseminomatöz komponentleri birlikte içerir

Testiküler Germ Hücreli Tümörler

Patogenez

- GHT lerin büyük kısmı **intratubuler germ hücreli neoplazi (ITGCN)** olarak isimlendirilen prekürsör lezyondan gelişir.
Bunun istisnaları:
  - * pediatrik yolk sak tümörleri /* teratomlar /* erişkin spermatositik seminoma
- ITGCN'nin in utero geliştiğine, puberteye kadar uykuda kaldığına ve sonrasında seminom veya nonseminomatöz tümörlere progrese olduğuna inanılır.
- ITGCN anısı alan hastaların yaklaşık yarısı teşhisden 5 sene sonra invaziv GHT geliştirmektedir.
ITGCN → nihayeti bir gün invaziv GHT gelişimi
- ITGCN'ler GHT'lerde bulunan bir takım genetik alterasyonları da içerir;
  - * izokromozom 12 i(12p) şeklinde kro 12 nin kısa kolunun (12p) redublikasyonu (histolojik tipten bağımsız olarak invaziv germ hücreli tümörlerde değişken olarak bulunur)
  - * Seminomlarda görülen KIT reseptor tirozin kinaz kodlayan genlerdeki aktive edici mutasyonlar sıklıkla ITGCN'lerde de görülür.

ITGCN → büyük nükleuslu, şeffaf sitoplazmalı, normal germ hücrelerinin en az iki katı büyüklükte atipik primordial germ hücrelerinden oluşur.

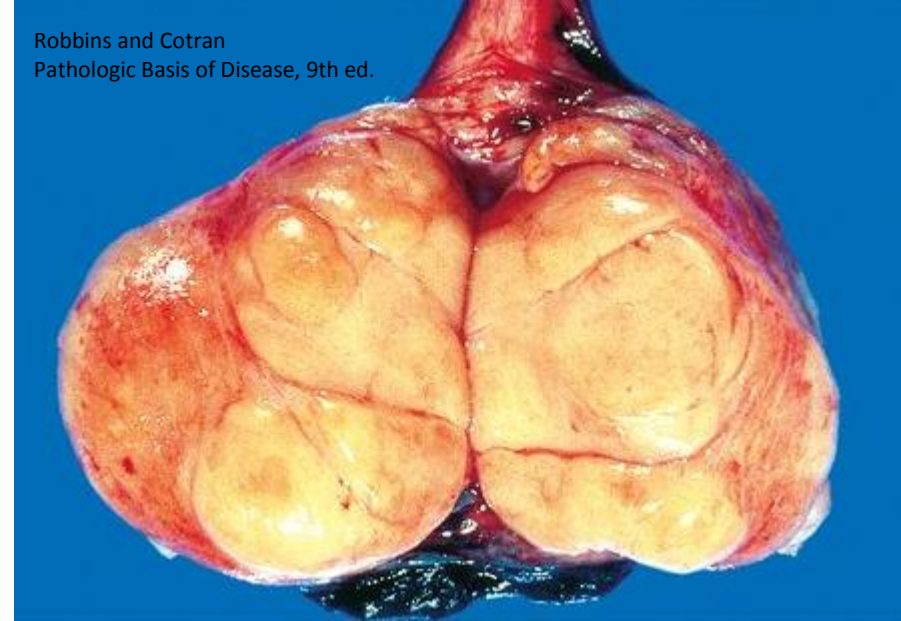
Seminoma

- En sık görülen germ hücreli tümör; yaklaşık %50'si (Overdeki karşılığı; disgerminom)
- 3. dekat ↑, infantlarda görülmez.
- Yaklaşık %25'i KIT aktive edici mutasyonları içerir.
- İzokromozom 12p içerirler.
- OCT3/4 ve NANOG eksprese ederler (kök hücre maturasyonunda etkili markerlar)

Seminoma

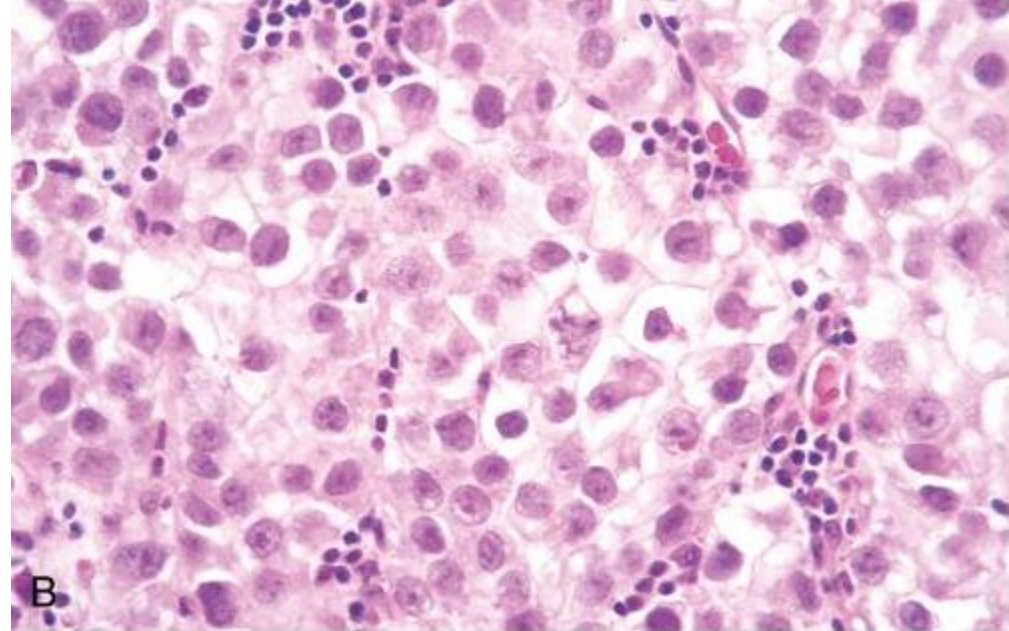
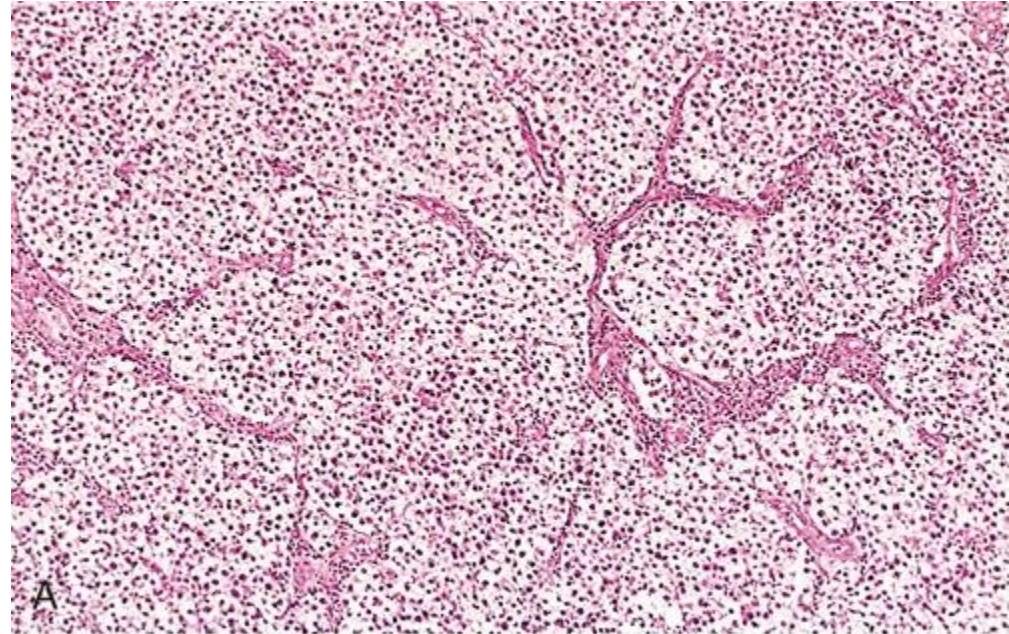
- Spesifiye edilmediyse “seminoma” terimi “**klasik**” veya “**tipik**” seminomayı refere eder.
→ **Spermatositik seminoma** benzer isimlendirmeye rağmen farklı bir tümördür.

- ❖ Testisin 10 katı olabilen çok büyük kitle şeklinde prezente olabilir.
- ❖ Homojen, gri-beyaz, lobüle kesit yüzü / genellikle kanama ve nekroz alanı olmaz
- ❖ Genellikle t.albuginea penetre değildir, nadiren epididim, spermatik kord veya skrotal keseye invazyon olur.

Seminoma

- Lenfosit içeren ince fibröz septalar ile tam oluşmamış lobüllere ayrılan uniform hücre gruplarından oluşur.
- Sitoplazmik sınırları belirgin, şeffaf veya köpüksü sitoplazmalı, tek veya multiple belirgin nükleollü büyük santral nükleusu olan büyük yuvarlak-köşeli hücreler
- Mitoz sıklığı değişkendir.
- Sitoplazma glikojen içerir.
- Bazısı anaplastik değişiklikler içerir (sık tümör dev hücreleri ve sık mitoz gibi) ve anaplastik seminoma olarak adlandırılır. Ancak prognoz farklı değildir.
- Tam oluşmamış granülomatöz inflamasyon eşlik edebilir.
- %15 kadarı sinsityotrofoblast içerebilir; (serum HCG düzeyleri ↑)
- IHK: KIT, OCT4, PLAP +

Spermatositik Seminoma

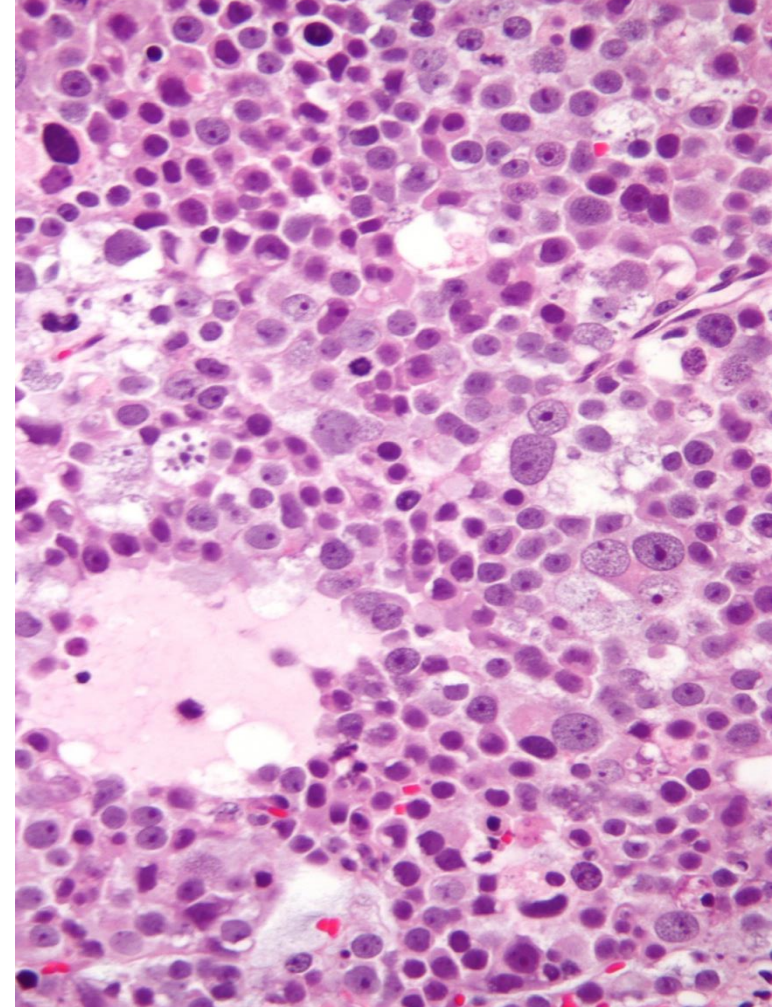
- **Klasik seminom'dan farklı olarak;**
  - Nadir (TGHT lerin %1-2'si)
  - yaşlı populasyon (diğer testiküler tümörlere göre ileri yaşta prezente olur; >65 yaş)
  - yavaş büyüyen bir germ hücreli tümördür.
    - ➔ yavaş büyüdüğü ve metastaz yapmadığı için mükemmel prognoz gösterir.
- **İsimplendirme seminom olsa da hem klinik hem de histolojik olarak farklı bir tümördür.**

Spermatositik Seminoma

Robbins and Cotran
Pathologic Basis of Disease, 9th ed.

- Karışık olarak izlenen 3 hücre popülasyonu içerir;
  1. orta boyutlu hücreler; yuvarlak nükleus, eozinofilik sitoplazmalı ve en çok sayıda olan hücreler,
  2. sekonder spermatositlere benzeyen dar eozinofilik sitoplazmalı daha küçük hücreler
  3. multinükleer olabilen dağınık dev hücreler.

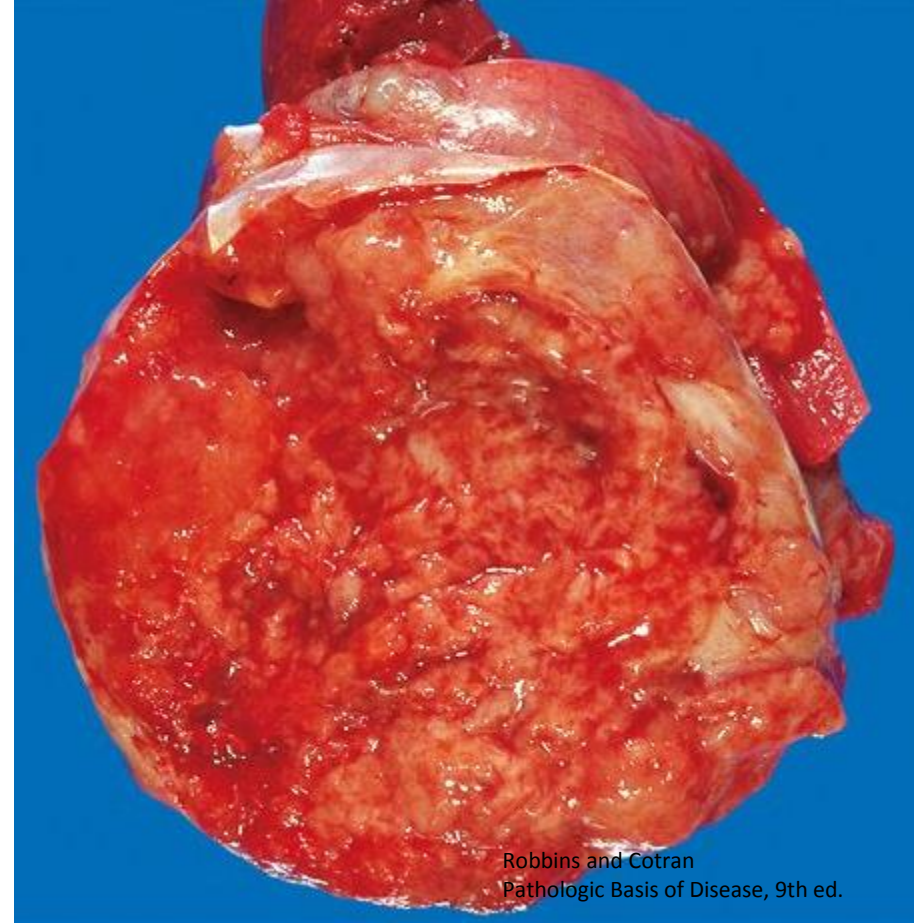

Klasik seminomalardan farklı olarak lenfosit, granülom, sinsiyo trofoblast içermezler, diğer germ hücreli tümörler ile kombine görülmezler ve ITGCN ile ilişkili değildir.

Embryonal Karsinoma

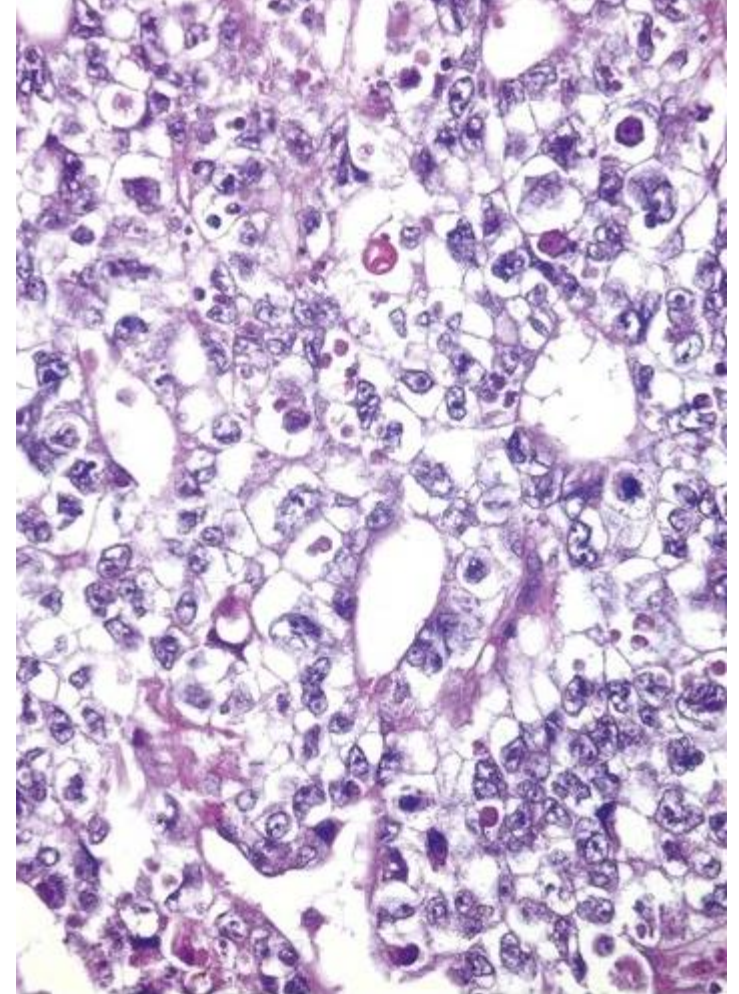
- 20-30 lu yaş grubunda
- Seminomlardan daha agresif tümörlerdir.
- Seminomlardan daha küçüktür ve genellikle tüm testisi kaplamazlar, ancak t.albuginea, epididim ve kord invazyonu sıktır.
- Kesit yüzü heterojendir, sınırları belirsizdir, hemoraji ve nekroz alanları içerir.

Robbins and Cotran
Pathologic Basis of Disease, 9th ed.

Embryonal Karsinoma

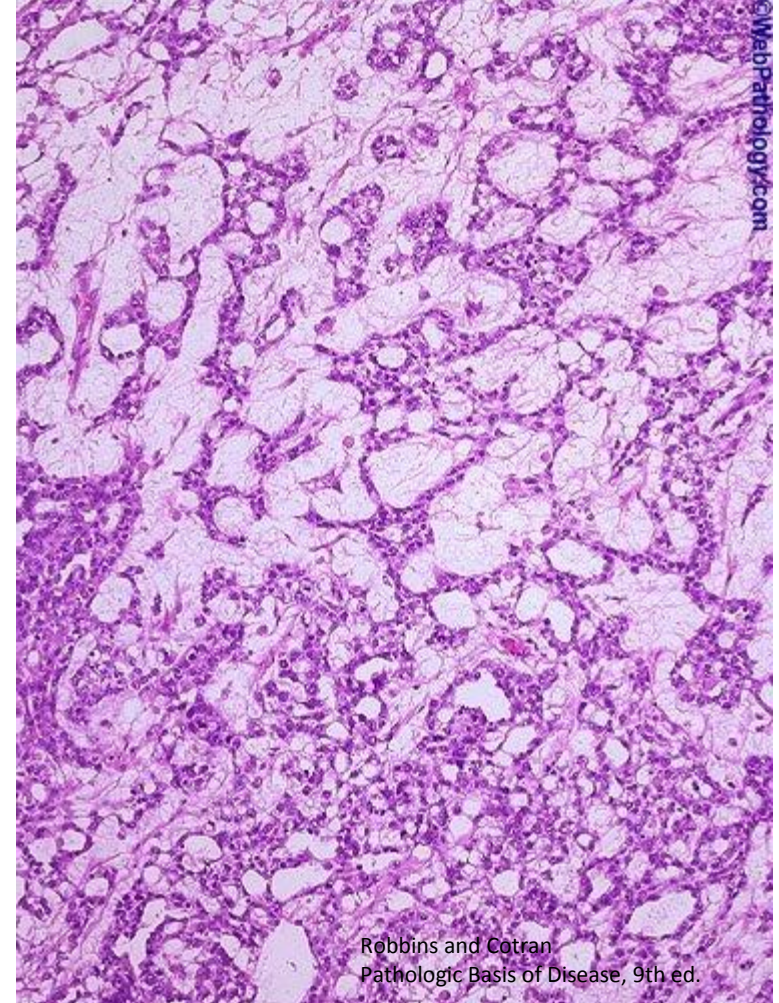
- Epitelyal tümör hücreleri;
  - * belirgin nükleollü hiperkromatik nükleuslu büyük anaplastik hücreler
  - *pleomorfizm belirgindir.
  - *hücre sınırları belirsiz
  - *mitoz ve dev hücreler sık
- Alveoler veya tubüler patern, bazen papiller patern
- Daha undiferansiye olanlar hücre tabakaları şeklinde patern gösterir.
- İyi oluşmuş glandlar olmaz.
- Seminomlardan Sitokeratin ve CD30 pozitifliği ve KIT negatifliği ile ayrılır (OCT4 ve PLAP pozitifliği ortak)

Yolk Sak Tümör (Endodermal Sinüs Tümörü)

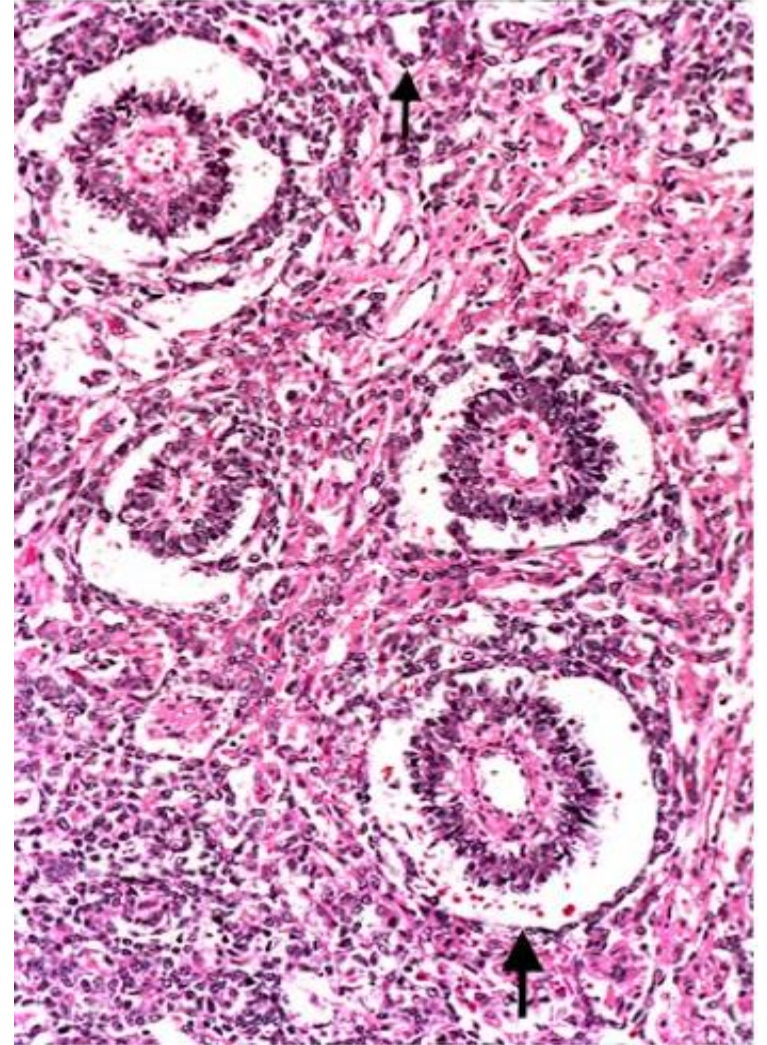
- İnfant ve 3 yaşa kadar olan çocuklarda en sık görülen testis tümörüdür.
→ Bu yaş grubunda prognozu çok iyidir.
  - Erişkinde pür formu çok nadir olup sıklıkla embriyal karsinoma ile kombine görülür.
  - Tümör hücrelerindeki AFP pozitifliği tipiktir.
  - Kapsülsüz, homojen sarı-beyaz ve müsinöz kesit yüzüne sahiptir.
- * Kübik ve basıklaşmış hücrelerin oluşturduğu **retiküler patern**
  - * papiller yapılar
  - * solid hücre kordonları
  - * daha nadir paternler

Yolk Sak Tumor (Endodermal Sinüs Tumorü)

* %50 vakada endodermal sinüse benzeyen **yapılar-schiller duval cisimcikleri** görülür (santral kapiller içeren mesodermal kor ve visseral ve parietal hücre tabakaları içerir; pirimitif glomerüle benzer)

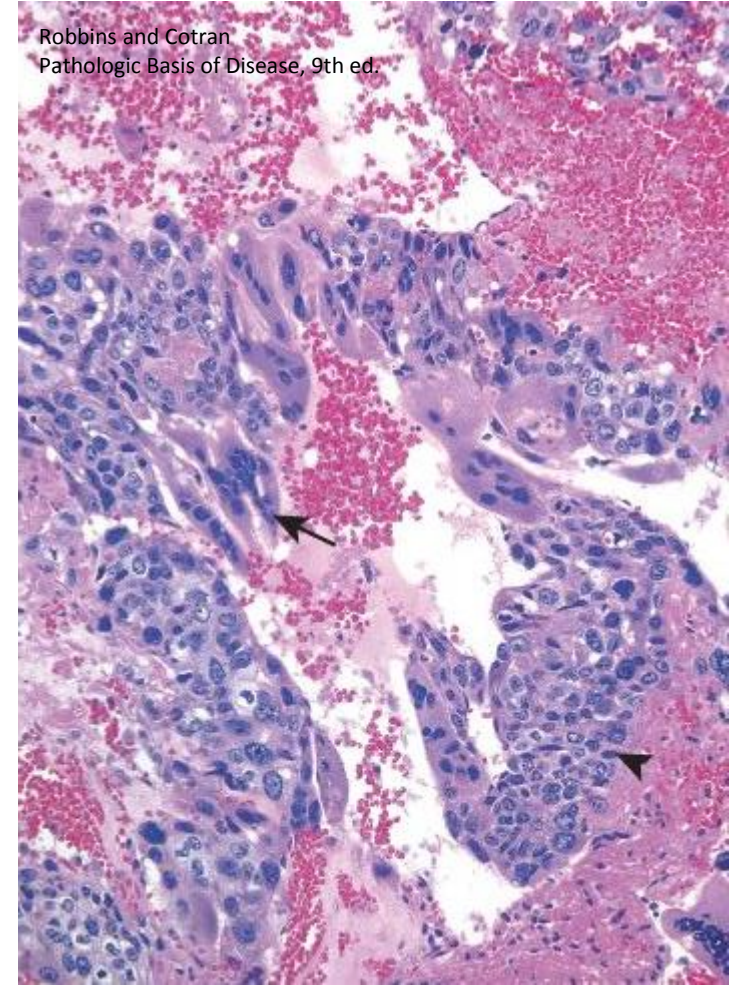
* Sitoplazmik veya ekstraselüler eozinofilik hyalin benzeri globüller görülür;
➔ AFP ve Alfa1 antitripsin ile pozitif boyanma (immünohistokimya)

Koryokarsinom

- En malign testis tümörü
- Saf formu çok nadir; <%1
- Genellikle testiküler büyümeye neden olmaz ve küçük palpable nodül şeklinde tespit edilir.
- Tipik olarak küçük, nadiren 5cm'den büyük olabilen tümörlerdir.
- Hemoraji ve nekroz çok yaygındır. Histolojik olarak 2 hücre tipi içerir; sinsiyo trofoblastlar ve sitotrofoblastlar.

Sinsiyo trofoblastlar ; geniş eozinofilik vakuole sitoplazmalı büyük multinükleer hücreler / HCG içerirler.

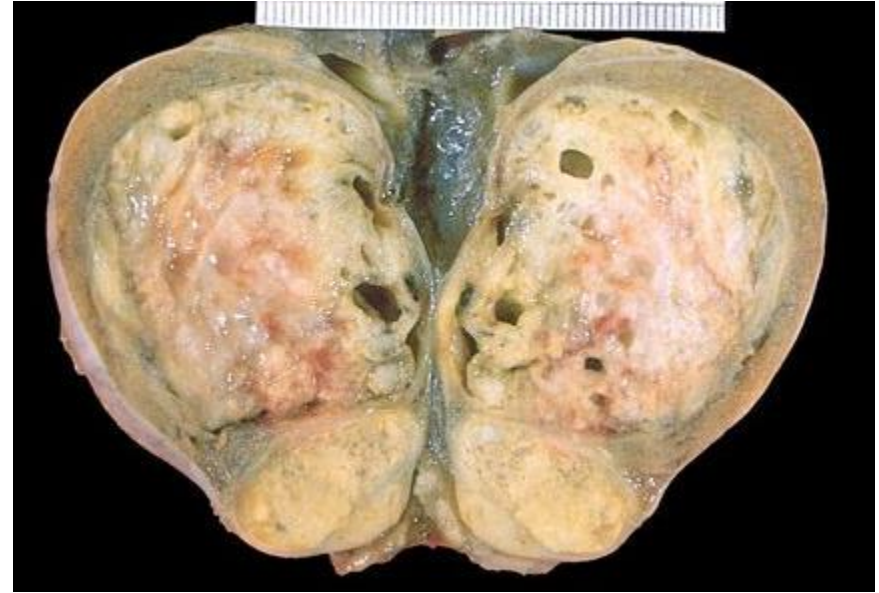
Sitotrofoblastlar; daha muntazam, poligonal, sınırları belirgin şeffaf sitoplazmalı, tek uniform nükleus içeren hücreler; kordonlar ve solid kitleler oluştururlar

Teratoma

- Birden fazla germ hücre yaprağından köken alan normal hücre ve organ komponentlerini içeren testiküler tümördür.
- Herhangi bir yaşta görülebilir.
- Saf formları infant ve çocuklarda oldukça sıktır, yolk sak tm den sonra ikinci sıklıkta.
- Erişkinde pür teratom nadir; GHT'lerin %2-3'ü diğer GHT'ler ile mikst izlendiği durum ise %45 olup sıktır.
- Çocuklarda diferansiye matür teratomlar benign seyir gösterir.
- Postpubertal erkeklerde ise tüm teratomlar malign kabul edilir (matür veya immatür olmasının önemi yok); metastaz potansiyeli !

Teratoma

- Gros olarak gen büyük (5-10 cm) kitlelerdir.
- Birçok farklı doku içerebildiği için kesit yüzü heterojendir; solid, bazen kıkırdaksı ve kistik alanlar içerebilir
- Kanama ve nekroz olması gen embryonal karsinom veya koryokarsinom ile birlikteliği düşündürür.

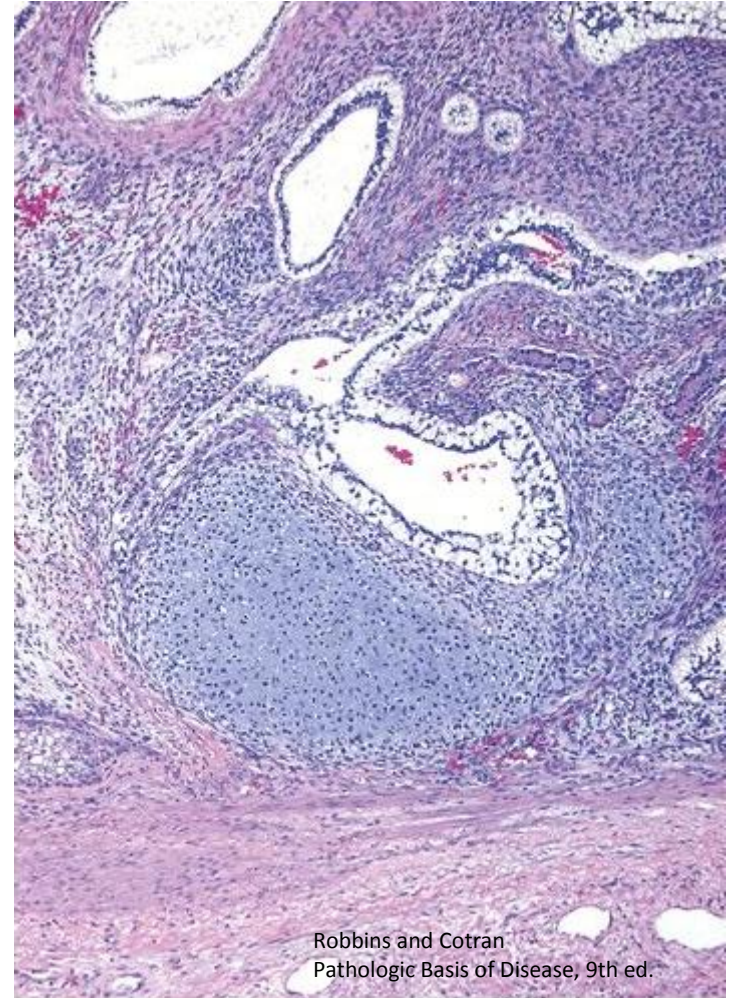

Robbins and Cotran
Pathologic Basis of Disease, 9th ed.

Teratoma

- Fibröz ve mikzoid bir stromada karışık organizasyonda diferansiye hücreler ve organoid yapılar;
  - *nöral doku, *kas demetleri, *kıkırdak, *skuamöz epitel adaları, *tiroid glandı, *bronş ve broşiyal epitel, *barsak duvarı ve *beyin dokusu gibi.
- ➔ Bu elemanlar erişkin dokulardaki gibi **matür** olabilir, fetal veya embryonal dönemdeki gibi **immatür** olabilir.
- Nadiren malign non-germ hücreli tümörler gelişebilir; “**malign tranformasyon gösteren teratom**” olarak isimlendirilir; skuamöz hücreli karsinoma, adenokarsinoma gibi.
  - * bu sekonder tümörler kemorezistandır; tek kür yöntemi tümörün çıkarılmasıdır.

Mikst Germ Hücreli Tümörler

- Testiküler tümörlerin yaklaşık %60 kadarı 1'den fazla tümör komponenti içerir;
- En sık kombinasyonlar; Teratom, embryonel karsinom ve yolk sak tümörü içerir;
  - Seminoma + embryonel karsinoma
  - Embryonel karsinoma + teratom (teratokarsinom)
- Daha agresif olan komponentin varlığı ile prognoz kötüleşir.

TGHT Klinik Özellikleri

- Ağrısız testis büyümesi karakteristik
- Bütün solid testis kitleleri aksi ispat edilene kadar neoplastik düşünölmelidir.
- Biyopsi uygulaması; tümör yayılımı riski ile ilişkili
→ orşiektomiye skrotal derinin de eklenmesine neden olur
- Standart yaklaşım radikal orşiektomi

TGHT Klinik Özellikleri

- **Karakteristik yayılım paterni gösterirler;**
  - ➔ **Testis tümörlerinde lenfatik yayılım sıktır.**
  - ➔ **Retroperitoneal paraaortik nodlar ilk olarak tutulur; takiben yayılım mediasten ve supraklavikuler nodlara olur.**
  - ➔ **Hematojen yayılım primer olarak akciğerlere! Karaciğer, beyin ve kemikler de tutulabilir.**
- **Metastazdaki histoloji testiküler lezyondan farklı olabilir. Örneğin embryonel karsinoma sekonder depozitlerde teratomatöz yapıda görülebilir.**

TGHT Klinik Özellikleri

Seminoma

- Uzun süre testiste lokalize kalma eğilimi, %70 evre I'de prezentasyon
- Metastazları tipik olarak lenf nodüllerini tutar. Hematojen yayılım hastalığın ilerlemesi ile ortaya çıkan bir bulgudur.

Nonseminomatöz GHT'ler

- %60 ileri evrede (evre II ve III) prezentasyon
- Erken metastaz yaparlar; hematojen yolu sık kullanırlar
→ Pür koryokarsinoma en agresif NSGCT dür. Testis büyümesine neden olmaz ama hematojen yolla çok erken ve hızlı yayılım gösterir. Akciğer ve karaciğer tüm olgularda tutulmuş olur.

TGHT Biomarkerlar

- GHT'ler sıklıkla kanda tespit edilebilen polipeptid hormonlar ve bazı enzimleri sekrete ederler; bu markerlar hem teşhis hem de tedavide önemlidir.
  - HCG
  - AFP
  - Laktat dehidrogenaz (LDH)
- LDH artışı tümör kitle artışı ile korele; tümör yükünü tahminde!
- **Belirgin** AFP yüksekliği → yolk sak tümör
- **Belirgin** HCG yüksekliği → koryokarsinom

* Bu markerların yüksekliği NSGCTlerin %80'inde teşhis sırasında yüksek bulunuyor; seminomaların %15'i sinsityotrofoblastik dev hücreler ve hafif HCG düzeylerinde yükseklik gösterebilir; prognozu etkilemez!

TGHT Biomarkerlar

- Testiküler kitlelerin değerlendirilmesinde
- TGHT'lerin evrelemesinde
  - Orşiektomi sonrası persistan HCG ve AFP yüksekliği; evre II hastalığı işaret eder (görüntülemelerde lenf nodları normal boyutlarda olsa da)
- Tümör yükünü öngörmede
- Tedaviye cevabı takipte
  - Tümör eradikasyonu sonrası AFP ve HCG seviyelerinde hızla düşüş olur. Seri ölçümler ile hasta semptomatik hale gelmeden rekürrensi belirlemek mümkün olabilir.

Testiküler Tümörler

- İki major kategoriye ayrılır.
  - 1. Germ Hücreli Tümörler (GHT)(%95)**
    - Seminomlar
    - Nonseminomatöz tümörler
  - 2. Seks Kord Stromal Tümörler (SKST)**
- GHT lerin çoğu hızlı ve yaygın yayılım gösteren agresif tümörlerdir; güncel tedavilerle kür sağlanabilmesine rağmen !
- SKST ler ise tersine gen benign tümörlerdir.

Seks Kord Stromal Tümörler

- Histogenez ve diferansiasyonlarına göre sınıflandırılırlar
  1. Leydig Hücreli Tümör
  2. Sertoli Hücreli Tümör

Leydig Hücreli Tümör

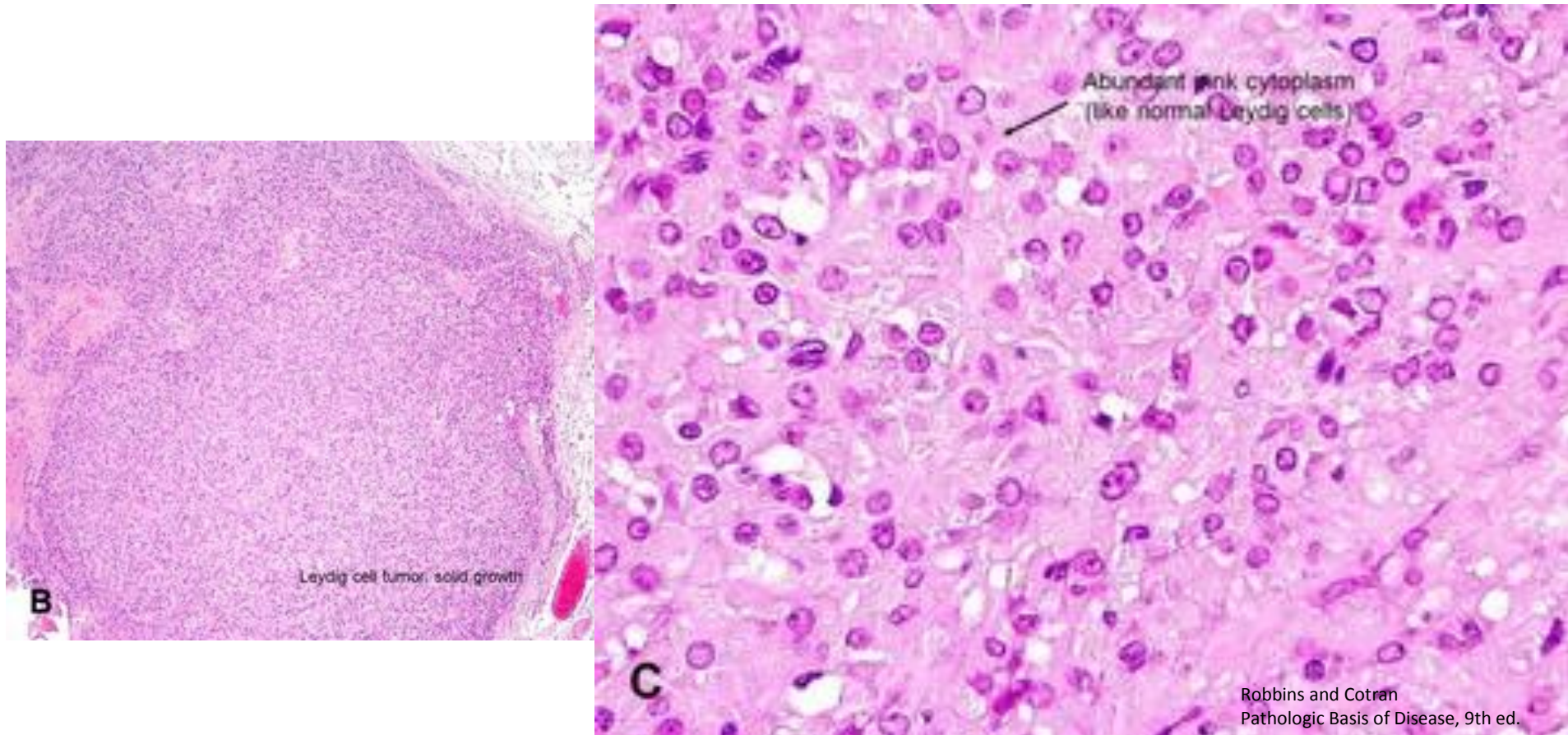
- Androjen / androjen + östrojen / kortikosteroid salınımı
- Herhangi bir yaş (20-60 yaş ↑)
- Testiste büyüme
- Jinekomasti (bazen ilk semptom)
- Çocuklarda; erken seksüel gelişme
- Genellikle benign tümörler
  - Erişkinlerde %10 invaziv ob, metastaz yapabilir.

Leydig Hücreli Tümör

- <5cm, düzgün sınırlı nodül
- Kesit yüzü homojen, altın sarısı renginde, lobüle solid nodül

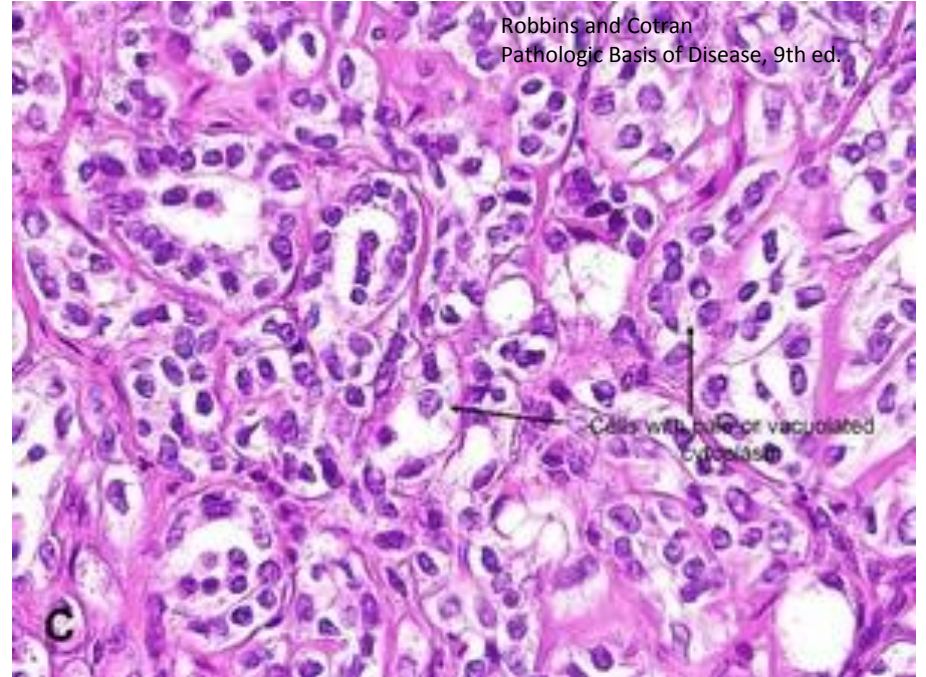
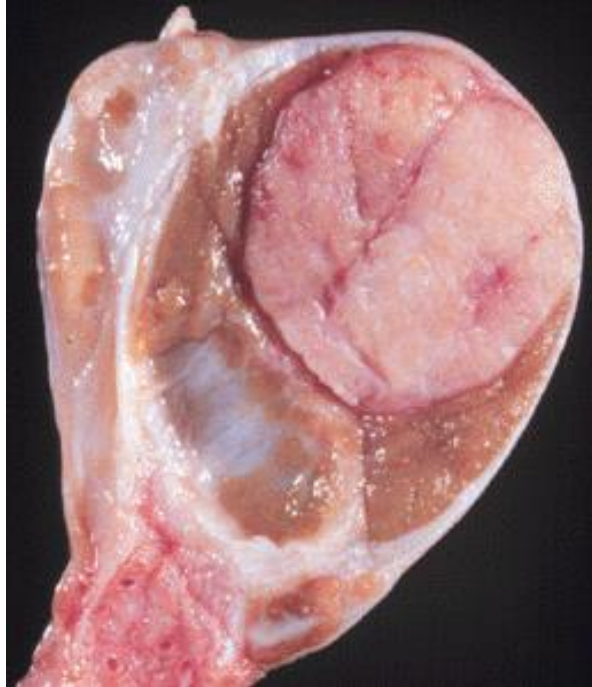
- Neoplastik Leydig hücreleri ~ normal Leydig hücreleri
- Geniş granüler eozinofilik sitoplazmalı, yuvarlak santral nükleuslu, büyük yuvarlak-poligonal hücreler
- Sitoplazmada lipid vakuolleri, lipofusin pigmenti, rod-shaped Reinke kristalleri (en karakteristik) görülebilir.

Sertoli Hücreli Tümör

- Genellikle hormonal olarak sessiz tümörler
- Testiküler kitle ile prezentasyon
- Homojen gri-beyaz-sarı kesit yüzü, küçük sert nodül
- Mikr: kord benzeri yapılar ve tubüller, trabekül yapısı

SON